

Kwartaalmonitor Horeca

Eerste kwartaal 2017

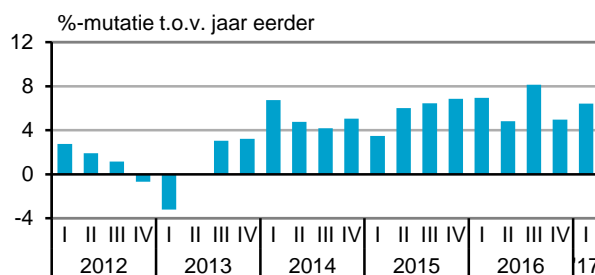
Sterke stijging omzet horeca

- Totaal horeca: Meer omzet voor vijf van de zes branches
- Prijzen, vacatures en faillissementen: Aantal openstaande vacatures sterk gestegen
- Hotels: 15 kwartalen achtereen groei
- Restaurants: Al zesentwintig maanden lang omzetgroei
- Snackbars, fastfoodketens, lunchrooms en ijssalons: Voor derde kwartaal op rij grootste omzetstijging
- Kantines en catering: Na drieënhalf jaar groei nu lichte omzetsdaling
- Cafés: Al twee jaar omzetgroei
- Economisch beeld: Bestedingen consumenten groeien met ruim 1 procent

De omzet van de horeca¹⁾ is in het eerste kwartaal van 2017 met 6,4 procent toegenomen ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De horeca zet nu al bijna vier jaar achtereen elk kwartaal meer om. Ook de werkgelegenheid en het aantal starters namen toe en er werd meer in hotels overnacht dan in dezelfde maanden een jaar eerder. Daarnaast steeg het ondernemersvertrouwen naar recordhoogte. Wel waren er duidelijk meer faillissementen in de horeca dan in het vierde kwartaal van 2016.

¹⁾ Traditionele horeca, inclusief verblijfsrecreatie, kantines en catering

Omzetontwikkeling horeca¹⁾

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#)

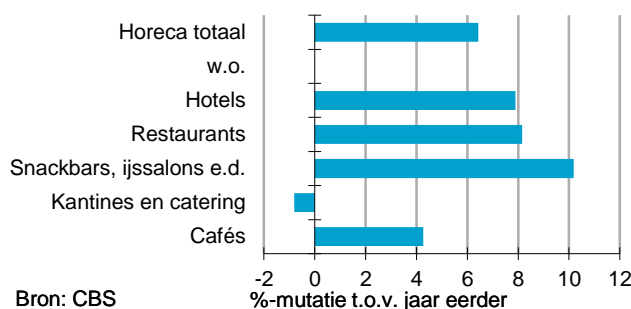
Totaal horeca

Meer omzet voor vijf van de zes branches

Vijf van de zes branches binnen de horeca boekten, net als vorig kwartaal, meer omzet. De ontwikkeling van de totale horeca ligt met 6,4 procent hoger dan in het vorige kwartaal, toen over de hele linie de omzet met 5,0 procent toenam ten opzichte van een jaar eerder. De groei is wederom het grootst bij snackbars, lunchrooms en ijssalons (10,2 procent). De restaurants volgden met 8,2 procent en de hotels deden het ook goed met 7,9 procent groei. De cafés, inclusief koffiebars en eetcafés, deden met 4,3 procent opnieuw goede zaken. De enige negatieve ontwikkeling (-0,8 procent) deed zich voor bij de kantines en catering.

In de hele branche kwamen er dit kwartaal per saldo nauwelijks bedrijven bij; in het vierde kwartaal van 2016 waren dat er nog 100. Het totaal aantal bedrijven in de horeca blijft daardoor 53,4 duizend.

Omzetontwikkeling

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#)

[StatLine: Horeca; aantal bedrijven](#)

Prijzen, vacatures en faillissementen

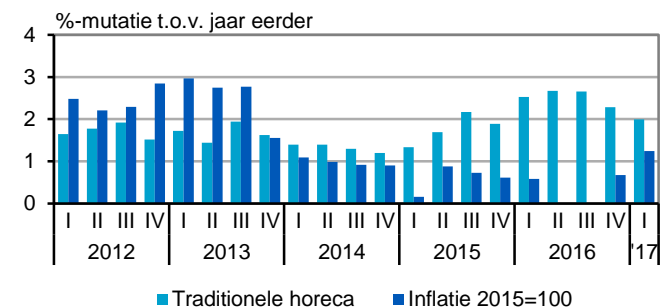
Prijsstijging horeca 2,0 procent, inflatie 1,2 procent

De prijzen in de traditionele horeca²⁾ lagen 2,0 procent hoger dan een jaar eerder. De prijsstijging is daarmee een fractie kleiner dan in het vierde kwartaal. De omzetgroei van de traditionele horeca van 7,8 procent wordt voor bijna een vierde veroorzaakt door de prijsstijging. Het overige deel (5,7 procent) komt door toename van het aantal consumpties en overnachtingen.

De prijsontwikkeling van de traditionele horeca ligt nu al meer dan drie jaar boven de inflatie. Vooral de laatste negen kwartalen was dat verschil groot, maar het neemt wel af. De inflatie, die een jaar geleden 0,6 procent bedroeg, kwam nu uit op 1,2 procent.

²⁾ Hotels (inclusief pensions en conferentieoordens), restaurants, snackbars (inclusief lunchrooms en fastfoodrestaurants e.d.) en cafés.

Prijsontwikkeling

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; prijzen](#)

[StatLine: Consumentenprijsindex](#)

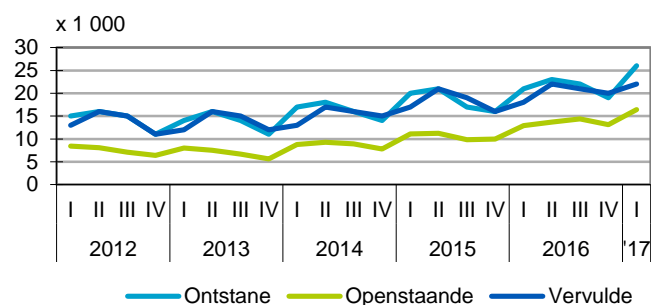
Aantal openstaande vacatures sterk gestegen

Met de omzet- en volumegroei is ook de werkgelegenheid in de horeca toegenomen. Aan het eind van het eerste kwartaal stonden er bijna 16,5 duizend vacatures open. Dat is bijna gelijk aan het record van 16,8 duizend van het tweede kwartaal 2007.

Het aantal vacatures dat in het eerste kwartaal ontstond was met 26 duizend een nieuw record. Daarmee werd het aantal van 25 duizend van het tweede kwartaal 2006 met duizend overtroffen. Het aantal vervulde vacatures kwam met 22 duizend dicht in de buurt van het oude record van het tweede kwartaal van 2006 (23 duizend).

De toename van het aantal ontstane en openstaande vacatures is een gebruikelijk patroon voor het eerste kwartaal. Ten opzichte van vorig jaar liggen de drie indicatoren allemaal hoger. Dit sluit aan bij de aantrekkelijke bestedingen in de horeca en het verdere herstel van de economie.

Aantal vacatures

Bron: CBS

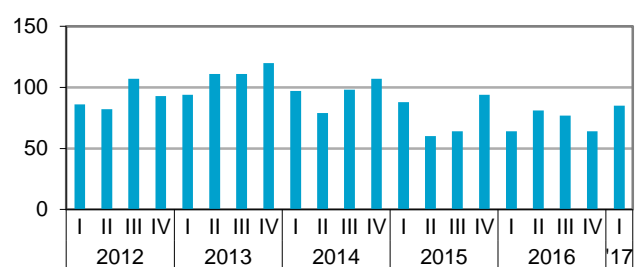
[StatLine: Vacatures](#)

Toename faillissementen in de horeca

Er gingen dit kwartaal 85 horecabedrijven failliet, 21 meer dan in het voorgaande kwartaal. Ten opzichte van een jaar eerder was het verschil in aantal faillissementen ook 21 meer.

Bij de restaurants sloten de meeste bedrijven (43) gedwongen de deur, 11 meer dan een kwartaal eerder. Bij de cafés en koffiebars werden er 23 faillissementen uitgesproken, een stijging van 12 ten opzichte van het vierde kwartaal vorig jaar. Nog iets minder faillissementen (9) werden er uitgesproken onder de snackbars, fastfoodketens, lunchrooms en ijssalons. Dit was evenveel als het laatste kwartaal vorig jaar. Bij zowel de hotels als de cateraars werden 4 bedrijven failliet verklaard. De overige 2 faillissementen vielen in de categorie jeugdherbergen, vakantiecampen en verhuurders van vakantiehuysjes.

Aantal faillissementen

Bron: CBS

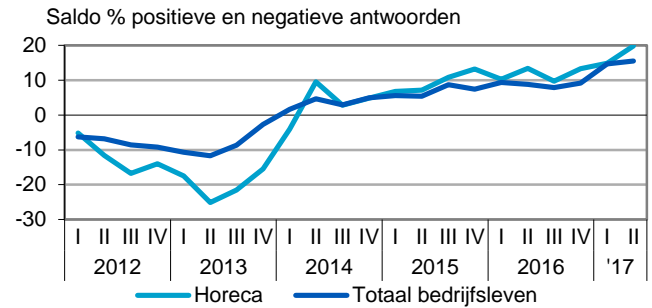
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Sentiment in horeca verbetert verder

Het vertrouwen van de horecaondernemers is voor het derde kwartaal op rij toegenomen. De stemmingsindicator staat nu op +20. In het vorige kwartaal was het ondernemersvertrouwen in de horeca +15. Het ondernemersvertrouwen is positief sinds het tweede kwartaal van 2014.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie (seizoengecorrigeerde) deelindicatoren: de ontwikkeling van de omzet en van het economisch klimaat in het vorige kwartaal en de verwachting voor de omzet in het lopende kwartaal. Net als in het eerste kwartaal van dit jaar, draagt vooral de verwachte omzet bij aan de toename van het ondernemersvertrouwen.

Ondernemersvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

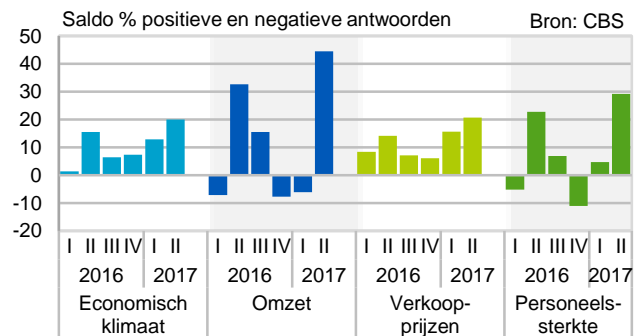
Bron: CBS

StatLine: Ondernemersvertrouwen Nederland

Sterke toename omzet verwacht

Per saldo 45 procent van de horecaondernemers verwacht voor het tweede kwartaal een toename van de omzet, tegen 33 procent in hetzelfde kwartaal vorig jaar. Het grootste deel van de ondernemers (per saldo 20 procent) voorziet een verbetering van het economisch klimaat. Het aantal ondernemers dat voor het tweede kwartaal een toename van de personeelssterkte verwacht is fors groter (29 procent) dan het aantal met een negatieve verwachting. Hierbij spelen seizoeneffecten een rol. De verwachtingen voor het tweede kwartaal zijn doorgaans positiever dan voor andere kwartalen. Verder verwacht per saldo 21 procent van de ondernemers een stijging in de verkoopprijzen door te voeren.

Verwachtingen horeca

Bron: CBS
StatLine: Conjunctuurenquête Nederland

Hotels

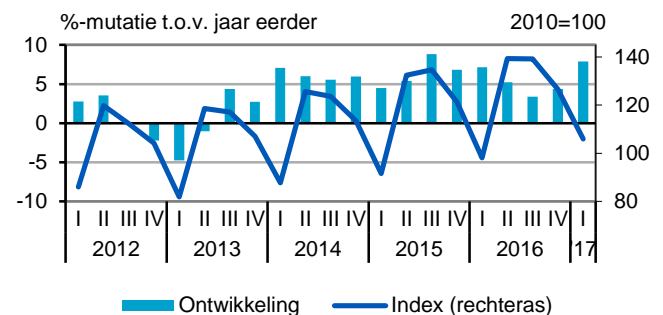
15 kwartalen achtereen groei

De omzet van hotels, pensions en conferentieoorden groeide dit kwartaal met 7,9 procent ten opzichte van het eerste kwartaal van 2016. Al bijna vier jaar groeit de omzet elk kwartaal ten opzichte van een jaar eerder. De groei nam sinds het derde kwartaal van 2015 langzaam af, maar neemt nu weer drie kwartalen toe. Dit kwartaal is deze branche de op twee na grootste groeier binnen de horeca.

In de hotelbranche gingen in het eerste kwartaal 4 bedrijven failliet, evenveel als de vorige twee kwartalen en 5 minder dan een jaar eerder.

Met 100 oprichtingen en 60 opheffingen kwamen er dit kwartaal per saldo 40 hotels bij.

Omzetontwikkeling hotels

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

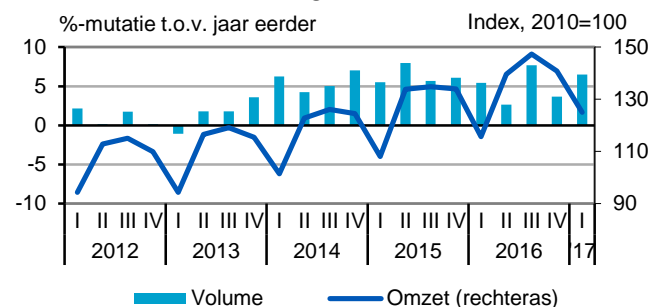
Restaurants

Al zesenhalf jaar omzetgroei

De omzet van restaurants was 8,2 procent hoger dan in het eerste kwartaal van 2016. De prijsstijging in deze eetgelegenheden bedroeg 1,6 procent. Het grootste deel van de omzetstijging komt dus door groei van het volume. Het aantal verkochte consumpties is grofweg met 6,5 procent toegenomen. Hiermee boeken restaurants al vier jaar elk kwartaal volumegroei en al zesenhalf jaar omzetgroei. Binnen de horeca vormen zij daarmee dit kwartaal de grootste groeier op één na.

In het eerste kwartaal gingen 43 restaurants failliet. Dat zijn er 11 meer dan in het vorige kwartaal en 16 meer dan in het vierde kwartaal van vorig jaar.

Volume- en omzetontwikkeling restaurants

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

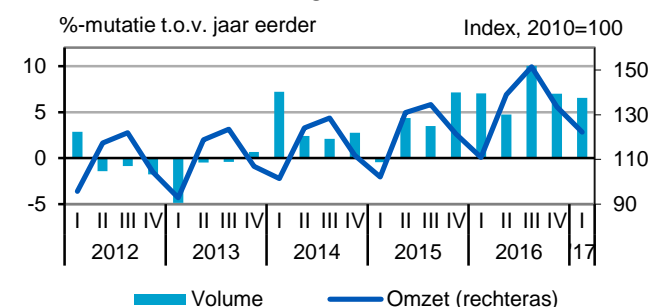
Snackbars, fastfoodketens, lunchrooms en ijssalons

Voor derde kwartaal op rij grootste omzetstijging

De snackbars, fastfoodketens, thuisbezorgers, lunchrooms en ijssalons boekten binnen de horeca, net als de vorige twee kwartalen, de grootste omzetstijging. Dit kwartaal kwam die uit op 10,2 procent. Daarvan kwam 6,6 procent voor rekening van het aantal verkochte consumpties. De volumestijging is nu acht kwartalen achtereenvolgens positief. Ten opzichte van een jaar eerder was de prijsstijging van snacks en afgehaalde of bezorgde maaltijden 3,4 procent. Een kwartaal eerder was dat 2,9 procent.

Dit kwartaal werden 9 bedrijven in deze horecabranche failliet verklaard, nagenoeg evenveel als in de vorige kwartalen.

Volume- en omzetontwikkeling snackbars, etc.

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

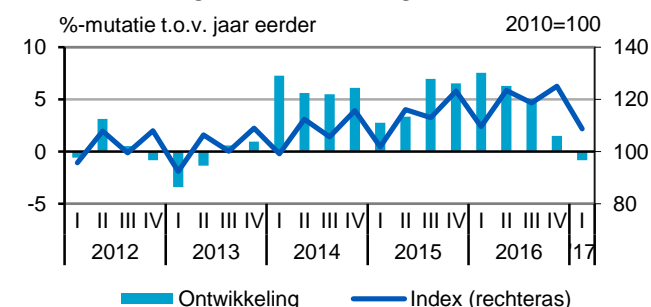
Kantines en catering

Na drieënhalf jaar groei nu lichte omzetzdaling

Kantines en cateraars hebben 0,8 procent minder omgezet dan in het eerste kwartaal van 2016. Daarmee is het de enige daler binnen de horeca in het eerste kwartaal van 2017. Het is de eerste omzetzdaling in deze deelbranche sinds het tweede kwartaal van 2013, toen 1,3 procent minder werd omgezet. Vorig kwartaal was er al een duidelijke afname van de groei (1,5 procent) en die is nu omgeslagen naar een daling. De eerste drie kwartalen van 2016 lag de stijging boven de 5 procent ten opzichte van een jaar eerder.

In het eerste kwartaal gingen 4 bedrijven failliet, evenveel als een kwartaal eerder. Een jaar eerder gingen er 5 bedrijven failliet. Het saldo van oprichtingen (410) en opheffingen (195) van kantines en cateraars kwam uit op 215.

Omzetontwikkeling kantines en catering

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

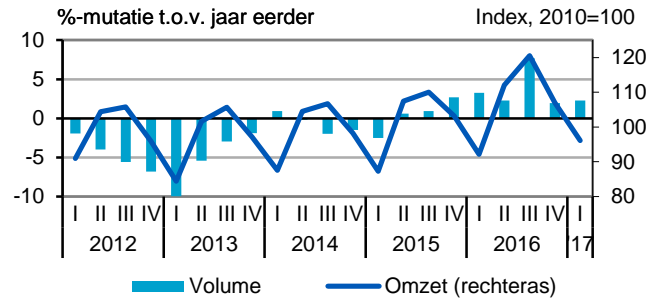
Cafés en koffiebars

Al twee jaar omzetgroei

De omzet van cafés en koffiebars steeg met 4,3 procent op jaarbasis, waar in het vierde kwartaal van 2016 nog een stijging van 3,7 procent werd gerealiseerd. Er werden 2,3 procent meer consumpties genuttigd in het eerste kwartaal dan een jaar eerder. Daarmee stijgt het volume al acht kwartalen achter elkaar. De prijsstijging van 2,0 procent is iets groter dan die van vorig kwartaal (1,7 procent).

In het afgelopen kwartaal gingen 23 cafés en koffiebars failliet, meer dan een verdubbeling ten opzichte van het vorige kwartaal en 9 meer dan een jaar eerder, toen er 14 dranklokalen hun deuren moesten sluiten. Het saldo van oprichtingen (145) en opheffingen (175) van cafés en koffiebars kwam uit op -30.

Volume- en omzetontwikkeling cafés en koffiebars

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

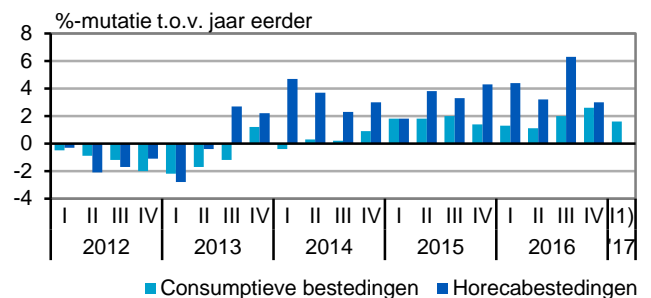
Economisch beeld

Bestedingen consumenten groeien met ruim 1 procent

Consumenten besteedden 1,3 procent meer dan een jaar eerder. De groei is weliswaar lager dan in het voorgaande kwartaal, maar consumenten geven al 12 kwartalen op rij meer uit dan een jaar eerder. In het eerste kwartaal besteedden ze vooral meer aan kleding en elektrische apparaten. Aan voeding, dranken en tabak gaven ze minder uit. Ook gebruikten consumenten minder gas, maar gaven zij meer uit aan diensten.

De consumptiegroei is in lijn met de groei van het aantal banen in Nederland, de daling van de werkloosheid en het verdere herstel op de woningmarkt. Verder lag het consumentenvertrouwen aan het eind van het kwartaal op het hoogste punt in bijna tien jaar.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS

¹ Horecabestedingen 2017-I nog niet bekend

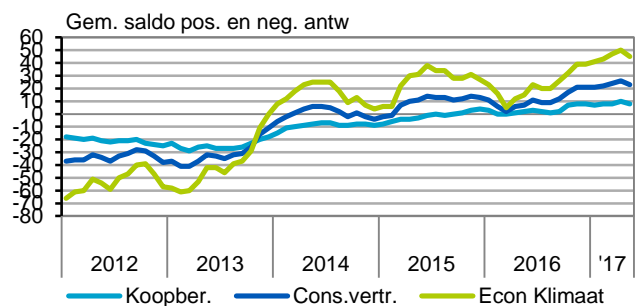
StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

Vertrouwen consument ruim boven langjarig gemiddelde

De stemming van consumenten nam in de eerste vier maanden van 2017 toe tot 26, de hoogste waarde in ruim 16 jaar. In mei viel het consumentenvertrouwen iets terug naar 23, nog steeds ruim boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-3). Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36). Het dieptepunt werd bereikt in maart 2013 (-41).

Het oordeel over de economie fluctueert sterker dan het oordeel over de eigen financiële situatie. Over de algemene economische situatie zijn consumenten sinds 2014 onafgebroken positief. De koopbereidheid schommelt sinds oktober 2016 rond de 8. In april 2017 kwam de koopbereidheid uit op 10, de hoogste waarde sinds september 2007. Het gemiddelde van de koopbereidheid over de afgelopen twintig jaar staat op -4.

Koopbereidheid consumentenvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

StatLine: Consumentenvertrouwen

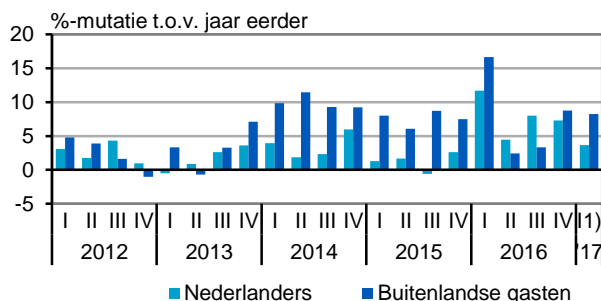
6 procent meer hotelovernachtingen

Het aantal overnachtingen in hotels steeg in de eerste twee maanden van het eerste kwartaal met 6 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. De groei is daarmee sterker dan in het tweede en derde kwartaal ten opzichte van een jaar eerder.

Zowel Nederlanders als buitenlandse gasten brachten meer nachten door in hotels. Het aantal Nederlandse overnachtingen steeg met 3,6 procent. Buitenlandse gasten verbleven 8,2 procent meer nachten in hotels.

In het tweede en derde kwartaal van 2016 was de stijging van het aantal buitenlandse gasten beperkt. Vanaf het vierde kwartaal van 2016 is de stijging van het aantal buitenlandse gasten weer op het niveau van voor 2016.

Overnachtingen in hotels

Bron: CBS

¹⁾ 2017-I: Gebaseerd op de eerste twee maanden

StatLine: [Logiesaccommodaties; gasten, overnachtingen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers die op 25 mei 2017 beschikbaar waren.
- Door gewijzigde methodiek is de reeks omzet horeca per 2014 herzien. Zie voor verdere informatie de toelichting van [StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#).
- De cijfers in deze publicatie zijn niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is, staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 30 mei 2017

Meer informatie

CBS Infoservice: [Infoservice](#)
Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Staat van het MKB

Op zoek naar cijfers over midden- en kleinbedrijf? Behoeftte aan uitsplitsingen naar bedrijfsleeftijd, mate van groei, bedrijfsgrootte of bedrijfstak binnen het MKB? Bezoek dan www.staatvanhetmkb.nl en volg [@staatvanhetmkb.nl](https://twitter.com/staatvanhetmkb.nl) op Twitter.